

Budapest

József-körut 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel 12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314 900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fábián Lajos* mérnök, *Ilkey László* székesfővárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f., *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

- a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
 b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpóttatik.

A második évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
 b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálozási segély fizetettik.
 c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálozási segély fizetettik.
 d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
 b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálozási segély adatik.
 c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetettik.
 d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

- a) Baleset elleni biztosításban úgy mint az első, második és harmadik évben.
 b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálozási segély fizetettik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetettik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak *A)* csoportját, míg azok, akik *B)* csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az *A)* csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az *A)*, mint a *B)* csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya 1902. évi február hó 2-án, vasárnap délelőtt 9 órakor az egyesület hivatalos helyiségeiben választmányi ülést tart. Tekintettel ezen választmányi ülésen megvitatásra kerülő különböző egyesületi ügyek kiváló fontosságára, kérjük a választmányi tagokat, hogy azon lehetőleg minél nagyobb számban s a megjelölt időre pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Figyelmeztetjük egyúttal a választmányi tagokat, hogy ezen választmányi ülésre külön meghívni nem fognak.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor az egyesület hivatalos helyiségeiben választmányi ülést tartott. Az ülésen megjelentek: *Kubik Béla* országgyűlési képviselő, igazgató, *Sándor Márkus* választmányi elnök, *Puha József*, *Halbauer Béla*, *Vogyeráczky József*, *Puhm János*, *Szabó Antal*, *Csekő Gyula* (Hatvan), *Beller János*, *Zatykó Ádám*, *Sziklai László*, *Deák Rencsisofszky József* (Nagy-Becskerék), *Somodi Imre* (Kecskemét) választmányi tagok és *Huber Ferencz* egyesületi titkár, jegyzőkönyvvezető.

Sándor Márkus választmányi elnök javaslatára megvitatás alá kerültek a következő ügyek:

1. A kötvények benső értékesítése.
2. A díjak fizetésére vonatkozólag az alapszabályoknak esetleges módosítása.

3. Alkotandó nyugdíjalap.

E kérdések mindegyike a választmány jelenlévő összes tagjainak hozzászólása után hosszasan és tüzetesen megvitatva lett s a javaslatok szakszerűen, gondosan kidolgozva a közgyűlés elé fognak terjesztetni.

Sándor Márkus választmányi elnök felkérte továbbá a választmányt annak elbírálására, vajjon olyan alapító tag, ki egyesületi díjait bizonyos időig fizette, de fizetéseit beszüntette, visszavehető-e régi jogosultságával? A választmány többek felszólalása után kijelenti, hogy az egyesület e tekintetben is, úgy mint eddig, méltányosságot akar gyakorolni, miért is **javasolja**, hogy az ilyen tagokat az egyesület vegye vissza, de új felvételi lapot kell kiállítaniok, s míg hátralékukat be nem fizetik, összes jogaik, kivéve a *balesetbiztosítást*, szünetelnek.

Somodi Imre választmányi tag indítványára végül a választmány javasolja, hogy oly tagok nejei, kiknek férjük elhalt, s férjük után a szabályszerű egyesületi halálszegélyben már részesültek, továbbra is az egyesület tagjai maradhassanak ugyanazon befizetések ellenében, amelyeket férjük teljesített s elhalálozásuk esetén az általuk írásbelileg bejelentett kedvezményezettek a tagok nejei után megállapított halálszegélyben részesüljenek.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 2. számában kimutatott segélyösszeg 16.550 korona

Ujabb segélyek:

1601. Ádám Vincze, máv. vonatmálházó, Budapest, józsefvárosi p. u. 1000 korona
 2177. Hanis Villibáld, máv. kocsitisztító, Budapest, ny. p. u. 1000 »
 2238. Róka János, máv. kapuőr, Budapest, ny. p. u. 1000 »

Balesetsegélyek.

Lapunk 2. számában kimutatott segélyösszeg 15.426 korona 66 fillér.

Betegsegélyek.

Lapunk 2. számában kimutatott segélyösszeg 5985 korona

Hauser Nándor ✧

A magyar vasutaknak gyászuk van.

Őszinte, igaz, mély gyászuk . . .

Kidült ama férfiaknak egyike, akik olyan virágzóvá, olyan nagygyá és hatalmassá fejlesztették hazánkban a vasutak intézményét.

Oszlop volt ő Egyike azoknak az oszlopoknak, amelyek hatalmas vállain épült fel ez az óriási mű.

Alapos készültsége, mély tudása, nagy látóköre volt az ő erőssége. Hivatásának szeretete, lankadatlan szorgalom, fáradhatatlan kitartás voltak ezen erősségnek az alapjai.

És ez az oszlop most letört. Hirtelen, váratlanul, erejének teljes kifejtése közpette semmisült meg. Ám a veszteség annál súlyosabb, a fájdalom érzete annál nagyobb . . .

Egész életét ennek a pályának szentelte volt. Azzal a buzgalommal, azzal az ügyszeregettel az első naptól kezdve az utolsó óráig, amely jellemének egyik legérdemesebb vonása volt. A saját szorgalma, a saját igyekezete juttatta őt fel arra a magas polczra, ahonnan a halál szele őt most lesujtotta. Dolgozott, tanult, fáradozott, nem azért, hogy az elismerésnek külső jeleit hajszolja, hanem, mert a munka életszükséglet volt őnála.

Közmondásos volt ez az ő szorgalma. De ez is háttérbe szorult akkor, amikor nemcsak lelkének egyéb megnyilatkozásairól volt szó: szívjóságáról és szerénységéről.

Mit mondjunk mi ezekről? Mi, akik talán nagyon is elfogultak vagyunk, akiknek nem az agyuk, de a szívük gondolkozik csak, ha a megboldogultnak ezekről az erényeiről beszélünk?

Nincs pálya, nincs hivatás, nincs szűkebb társadalom ebben az országban, amelyik heterogénebb elemekből alakult volna össze, mint a magyar vasuti társadalom. Csak természetes, hogy ilyen viszonyok között nincs — mert nem lehet — ember, akinek, ha nem is ellenségei, rosszakarói, de irigyei, ellenesei ne akadjanak.

És mégis akadt egy ilyen férfi. Akadt egy ember ez emberek között, egy hivatalnok e hivatalnokok között, akinek nem voltak irigyei, daczára annak, hogy magas állásba jutott; akinek nem voltak ellenségei, daczára annak, hogy hatalom volt a kezében; akinek nem voltak gáncsolói, daczára annak, hogy fontos, nehéz működési kört kellett kitöltenie.

Ez a csodálatos jelenség volt ő, a megboldogult. Ezt a varázserőt egy szerény polgári név rejtette magában: a Hauser Nándor neve.

Mi okozta vajjon ezt a csodát? Mi adta e szerény név viselőjének ezt a bűbajos erőt?

Semmi más, csak az, hogy az ilyen emberi gyarlóságok az ő egyéniségének láttára, az ő jóságos lelkének hatása alatt — erényekké változtak át. Mindenki szerette őt; mert az ő szive haragot tartani senkivel szemben nem tudott. Mindenki áldotta őt; mert ő fájdalmat okozni soha nem volt képes, csak mindig fájdalmat enyhíteni. Mindenki tisztelte őt; mert ő soha senkitől a tiszteletet meg nem tagadta. Mindenki csodálta, mindenki bámulta az ő tudását, szorgalmát, meg egyéb erényeit; mert ezekről mindenki tudott, mindenki beszélt, csak ő maga soha.

Kartársainak ő csak barátja tudott lenni, alantasainak csak atyja.

Egy egész nemzedéket nevelt a hazának, amely nemzedék, az ő kezei alól kikerülvén, nemcsak a tudásnak, a rátermettségnak mindennapi példáival hirdeti és dicséri mesterének lelkiismeretes munkáját, de a szeretetnek, a kölcsönös tiszteletnek és megbecsülésnek érzetét is keblében hordja. Mert ez a tanító nem csupán a fejet oktatta, de a léleknek jobb érzelmeit is fejlesztette az ő tanítványjaiban.

Lelkének nagyságát mi sem bizonyíthatja jobban, mint az a népszerűség, amely egyéniségét az országnak majd minden vasuti embere előtt ismertté tette. Mindenhová eljutott az ő hire; mindenhol szeretettel fogadták ennek a léleknek egy-egy fénysugarát: vasuti őrházakban és vasuti palotákban egyaránt. És nemcsak szeretettel fogadták, de keblükben melengették ezt a vendéget, mely olyannyira ritka ennél a nehéz, ennél a rideg hivatásnál.

Drága porhüvelyét bár takarja a föld hideg röge, de lelke, az nem távozott el közülünk. Azt ő örökségképen hagyta reánk; mert hiszen olyan jó volt ő mindig, hogy a halálában sem foszthatott meg bennünket attól, amit a legdrágább kincsnek ismertünk őnála.

Mindenkit szeretett, mindenkivel jót tett, mindenki siratja.

Minden jótett, amit az életben művelt, változzék áldássá az örök bíró ítélőszéke előtt.

Minden imádság, minden könnycsepp, amelyet egyedüli köszönetünkként küldhetünk utána a másvilágra, öregbitse az ő tulvilági boldogságát.

Mert akkor boldog lesz ő odaát — mindörökké. . . .

Temesváry Alajos.

A biztosítás hiénái.

A mindenféle biztosítások történetében is párját ritkító história esett meg a minapában Budapesten.

Egy ugynevezett tanult, intelligens ember nagyon szerette a pénzt. Jobban, mint önmagát, jobban, mint a tisztességet és becsületet.

A sors különös kedvezése folytán jutott neki belőle bőven, ha nem is mindjárt garmadával. Mesterségére nézve doktor volt az illető, még pedig ugynevezett speciálista orvos. Ami azt jelenti, hogy mindig akadt páciense, aki eléggé tisztességesen fizetett. Ugy mondják, hogy ennek az orvosnak átlag ötven korona volt a napi bevétele.

És ez neki nem volt elég. Noha — feleségén kívül — nem volt más családja; nem voltak gyermekei, akiket neveltetnie, iskoláztatnia kellett volna, és nem voltak rokonai, akiket segíeznie, támogatnia kellett volna. A keresete még sem volt elég. Ő még több pénzt akart; sokat, minél többet. Már pedig hol lehet gyorsan és könnyen meggazdagodni? Hát a börzén.

Am a tőzsde olyan vagyonnevelő intézet, ahol még könnyebben lehet megbukni és koldusbotra jutni. Átlagban minden meggazdagodásra öt tönkremenés jut. S az utóbbiak sorára került a megemlitett doktor is. Mert ő is megbukott. Minél alaposabban pedig. Mert nemcsak, hogy nem nyert semmit, hanem a meglévő tekintélyes vagyona is utána uszott volna, ha —

Igen, ha a doktornak nem lett volna ugynevezett magához való esze. Ő azt hitte, hogy van, csak élni kell tudni véle. A következmények mutatták meg azután, hogy tényleg nem volt meg ez az ész.

A mi doktorunk ugyanis korrigálni akarta egy kissé a sors utját. Ezt pedig úgy kezdte, hogy betörő szerszámokat vásárolt. Finom, angol aczélből készült furókat, vésőket, peszelőket, fűrészeket. Amikor mindez rendjében megvolt, elment egy biztosítótársasághoz és betörés ellen kétszáz ezer korona erejéig biztosította a Wertheim-kaszájában elzárva tartott értékpapirokat és ékszereket. Ahogy ezzel is elkészült, otthon magára zárta a szobája ajtaját — már akkor, amikor — és elkezdte megfurni a saját kasszáját. A tetején, hogy senki észre ne vegye. Hosszu, fárasztó munka volt ez nagyon; no meg azután nem is értett ehhez a dologhoz úgy, mint holmi kitanult betörő ur. Hetek, talán hónapok kellettek hozzá, hogy annyi apró lyukat furjon a kassza tetején, hogy egy kis erőlődéssel azokon át hozzá lehessen férni az értékpapirokhoz és ékszerekhez.

Ekkor azután azt mondta, hogy beteg, pihe-nésre van szüksége. Mindenkit elküldött a háztól, a lakást bezárta, a kulcsokat magához vette, s feleségével együtt elutazott Bécsbe — üdülni. Ez az üdü-lés abból állott, hogy a magával vitt értékpapirokat nagy pénzen eladta, azután titokban és sietve lerándult Pestre, észrevétlenül beosont a lakásába, egészen felfeszítette a már ugyis üresen állt kassza tetejét és éjszakának idején sietve rohant ismét — üdülni.

Ahogy már eléggé »kiüdülte« magát, hazajött, lármát csapott, hogy a házában betörők jártak, és megint csak a biztosítótársasághoz futott, fizetnék ki neki a kétszáz ezer korona biztosított összeget. Ha egy kis véletlen nem játszik közre a dologban, nincsen az a keresztvíz, amelyik a biztosító-intézet-

ről ezt a károsodást, már mint ezt a fizetséget le-mosta volna Ki kellett volna biz' azt fizetniök az utolsó garasig. Szerencsére azonban az a kis véletlen felfedte az egész turpisságot és halálba kergette a doktor urat. Ami nagy kár, mert néhány esztendei vácsi koszt hasznosabb lett volna.

Hát bennünket ebből az egész históriából leg-főként a biztosító-társaságnak sorsa érdekel. Amely egy ilyen agyafurt csalással a legártatlanabb módon, védtelenül ki lett szolgáltatva néhány gonoszlelkű embernek és ezen a réven nagy anyagi károsodás-nak is nézett eléje. Hol, ki védelmez meg egy ilyen intézetet az eféle rablások ellen, ha már az er-kölcsei garanciák is ennyire hanyatlottak? Kiben bizzék, kivel milyen üzletet kössön egy biztosító-társaság, ha folyton arra kell számítania, hogy a másik fél gaz csalárdsággal tör az ő megrontására?

Senki ne higgye, hogy az ilyen károsodások csak azokat az intézeteket érik, ahol betörés ellen lehet biztosítani. Oh nem. Megvannak majd minden biztosítási ágnak a maga gonosztevői, a maga hiénái. Az egyik tűz ellen biztosítja házát, kazlát, természet és nagyon ügyesen tudja módját ejteni, hogy ezek a kellő időben le is égjenek. A másik bebiztosítja rokonát vagy más embertársát, de rögtön gondoskodik arról is, hogy soká ne kelljen fizetnie az illetéket, hanem ellenkezőleg, ő lásson minél előbb egy kis parázs pénzt. A harmadik, amikor megunta az életét, jó busásan bebiztosítja azt a familiája javára és csakhamar olyan észre-vétlenül távozik a másvilágra, hogy a biztosító-társaságnak ugyancsak van oka, csodálkozni ezen a hirtelen való változáson . . . És így tovább.

Mi is ki vagyunk az efajta veszedelmeknek téve. Mihozzánk is szegődhetnek, a mi egyesüle-tünkhöz, emberek, akik érzik magukban a halál csiráját, de még hasznosítani akarják ezt a maguk kialvó gyászos életét; néhány krajezár befizetés ellenében még tőkét kívánnak kovácsolni a maguk nyomoruságából hozzátartozóik javára. Mit bánják ők, hogy ezzel tudatosan károsítják meg saját szegény egyleti társaikat? Mit törődnek ők azzal, hogy az ilyen gondoskodás, az ilyen eljárás megvetendő, gonosz cselekmény, amelyre nem lehet eléggé nagy büntetést kiszabni!

Mondjuk meg, hogy kicsodák az illetők?

Azt hisszük, hogy anélkül is tudják azok, akiket a dolog érdekel. Bővebben kifejteni az ilyent itt nem szükséges. Akiket pedig nem illet a dolog, azok azt úgy sem veszik magukra. Hiszen csak a közelmúltban történt meg minálunk, hogy egy asszony beiratta tagnak a beteg férjét — ezen férj tudta nélkül. S amikor az igen rövidesen előrelátott halál tényleg bekövetkezett, még az asszonynak állt feljebb, hogy a turpisságot kisütötték!

E sorok írója azt véli, hogy az egyesület vezetősege igen jól tenné, ha a közgyűlés elé egy olyan indítványt terjesztene, amely szerint ujonnan belépő tagok, ha két éven belül tüdővészben halnak el, ne kapjanak halálozási segélyt. (Kivéve, ha ez a tüdő-vész rohamosan fejlődött és ölte meg áldozatát.) Mert ezekben benne volt a halál csirája már akkor, amikor beléptek az egyesületbe, és ezt ők maguk is tudták, érezték már akkor. Ezek tehát biztos pénzre mennek és lehet mondani, hogy az ilyenek sodornak romlásba nem egy kezdő egyesületet.

Ezeztől óvakodjunk mi is. Mert ezek a mi betörőink.

Az állatok halála.

A halál, amint az újabb észleletek és részben tetszhalottak által szerzett tapasztalatok bizonyossá tették, testileg nem okoz fájdalmat, sőt bizonyos kellemes érzéssel jár együtt, hasonlóan ahhoz, mely az alvást megelőzi, vagy az ópium-mámor alatt érezhető. A halálhörgés nem fájdalom nyilvánulása, mint sokan hiszik, hanem a szivbénulás folytán áll elő oly módon, hogy a tüdőhólyagok nedvességgel telnek meg. Haldoklásnál ugyanis a vérből szénsav fejlődik ki, mely a test egyes benső részeihez tapad és ezáltal az érző idegeket megtompítja s így fájdalommentes méreggé lesz.

Bármily fájdalommentes, sőt állítólag kellemes érzettel is van összekötve a halál testileg, az embereknek, különösen a felnőtteknek, megkeseríti azt a halálfélelem, mely főképp a bizonytalan jövő tudatából ered. Az állatok, melyeknek általában véve nincs öntudatuk, e tekintetben szerencsésebbek, mint az ember, bár a halálfélelemnek bizonyos nyoma náluk is észlelhető, különösen azoknál, amelyek fejlettebb tehetségűek.

A legszűkebb rendű állatok, infuzóriák, férgek valószínűleg fájdalom és sejtelen nélkül pusztulnak el, ép úgy mint a növények. Gyakran észlelték ugyan, hogy a száradásnak kitett infuzóriák keresni látszanak a nedvességet, de ez bizonyíték nem azért történik, mintha félnének a haláltól, melyről semmi fogalmuk nincs, hanem mivel ösztönszerűleg kerülnek a kellemetlen helyzetet, olyformán, mint az alvó ember, egész öntudatlanul magára vonja a takarót, ha fázik. Még a kagylók és csigák halála is elszunnyadásnak látszik és legelőször a polypnál mutatkozik némi előérzete a halálnak abban, hogy testének színe egymásután gyorsan változik.

A rovarok és legyek társaik halálát sem látszanak észrevenni s haldoklókon és hullákon egyaránt zavartalanul járkálnak; a gombostűre szurt rovar fájdalmat nem mutat s még hosszú ideig egészen úgy él, mint előbb. A természetellenes halálra szánt halak, különösen a czápák, már kétségtelenül halálküzdelmet folytatnak s van fájdalmuk is, de még nincs előérzetük a bekövetkező halálról. Ilyesmit csak némely madaraknál és emlősöknél lehetett eddig észlelni. A hattyuk haldokló dala nagyon regeszerű; de az bizonyos, hogy a kanári madaraktól pusztulásuk előtt gyakran lehet idegenszerű hangokat hallani, bár fájdalmat vagy aggodalmat ők sem mutatnak. A galamb behunyja szemét és csöndesen elszunnyad. Más madarak, különösen a tyukfélék, haldoklásuk előtt nagyon nyugtalanok, mintha vándorolni akarnának. A golyáknál leginkább kifejlődhetett a halál képzele, mivel tudvalevőleg náluk valóságos törvényszéki kivégzések is előfordulnak. A haldokló keselyű úgy sóhajt, mint az ember. Hogy a madaraknak általában már van képzetük a halálról, tanúsítja az a körülmény, hogy a legtöbben, néha nagyon is meghatározható módon — mint a kanári madarak — tudomást vesznek társaik pusztulásáról.

Még fejlettebb az előérzés az emlősöknél. A megfogott patkányok és egerek, ugyszintén a vágóhidra vitt ökrök valóságos halálfélelemmel mutatnak, részben talán azért, mivel ugyanott kivégzett társaik vérének szagát megérik. A macskák haldoklása emlékeztet a régi kor hőseire, kik eltakarták arcukat, hogy a halálküzdelem nyoma se lássék;

a macskák is elfutnak az emberek és más élő lények elől, ha érzik, hogy utolsó órájuk közeledik. A többi házi állatoknál is ki van fejlődve a halálsejtelen, legalább oly fokig, mint a kis gyermekeknél. A ló hősiiesen mulik ki, nyugodtan, nyögés nélkül, görcsös vonaglások között is némán pusztul el. Állatkertek és állatseregletek tulajdonosainak bizonyítása szerint az elefánt és oroszlán halála is mindenkor csöndes és méltóságos. Valószínű, hogy van sejtelmük a halálról, de nincs halálfélelmük. A kutya-nál a haldoklás már igen változatos; egy gondos észlelő szerint a bolognai ölebek nyugodtan pusztulnak el, a pudli-kutya haldokolva felkeresi gazdáját s kezét nyalja. Bármily előérzete legyen is különben némely állatnak a halálról, mindenik könnyebben hal meg, mint az ember, mert tulajdonképeni halálfélelmük nincs s a jövő felett nem aggódnak; szembeötlő azonban, hogy még e látszólag egészen erkölcsi s szellemi kérdésnél is mily nagy összefüggés létezik a testi szervezet tökéletességi foka s a halálsejtelen és félelem nagysága között. Az ember a legfejlettebb s éppen ezért kell legtöbbet szenvednie; a mozdulatlan kő, az érzéketlen növény közönye az egyed pusztulásával szemben az embernek nem adatott, s legkevésbé a művelt embernek, ki az állati élet céljairól is szeret és tud gondolkozni.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A hét krónikája.

No kis Pegazusom, hát felvirradt ránk is!
Kosztunk nemcsak szalma, de talántán fánk is
Lesz most már továbbad. Busulásnak vége —
Kitartásnak népe fogadott kegyébe!

Heti krónikásra fájt a foguk régen.
De ahol mi élünk, azon a nagy gyepen,
Nem mindenkor akad megfelelő jószág —
Mert gazdában s lóban rendes ott a kórság.

Hát most ránk akadtak; megtetszettünk nekik.
S noha nem kívánják, hogy rugdaljunk égig —
Hahogy meg nem sántulsz ebben a futásban,
Jó kommcenzióval biztatnak mindnyájan:

Hétköznapja hat van minden rendes hétnek,
Ezekből nem adnak. Ők miből élének?
Ám a szent vasárnap a mienk egészen —
Lakjunk jól majd vele és verseljünk szépen.

*

A politikában . . . Csitt! Ehhez nincs közünk.
Csak amiről szabad, itt arról beszéljünk.
Ilyes komoly dolgok kauczióhoz kötvék.
Ha nekik ugratunk, szakad a kötőfék

S a darabjaival minket tángálnak el . . .
Fizetésnek rendje . . . Nem hallgatsz mindjárt el?
Még mostan sem tudod, hogy ehhez sincs közöd?
Azt elvégzik ott fenn, a magasabb körök!

Előléptetések . . . Hóha, kis pejlovam!
Már bizony úgy nézem, lábad nagyon rohan
Bizonytalan utak, távoli ködképek
Kétes nyomdokában. Ez sem illet téged.

Kecskeméthy Győző . . . Hopp, így már jól vagyunk;
Verselhetünk erről, amennyit akarunk.
Hát az történt véle, hisz tudja mindenki:
Némely aprópénzzel a szomszédba ment ki.

Egy kissé sietett; nem volt érkezése,
Hogy a rendőrséget erről értesitse.
Most aztán megírta Budapest népének,
Hogy bizony nagyon sok ő szegény fejének

Az a tenger bankó! Hátha szives lenne
Valaki, oszt hozzá a szomszédba menne
Átvenni a sok pénzt . . . Most aztán mind lesik,
Mikor küld az ifjur bővebb adresszt nekik. —

Hires pesti doktor gyógyított sok fület.
— S kinek fáj a füle, az busásan fizet.
Teli lett a kassza aranyjáradékkal —
Ámde jött a tolvaj s mind vitte magával.

De a fül-doktornak jó fülei vannak.
Hetekkel előtte annak a nagy zajnak
Már neszét ő vette, mit betörőmester
Az üres lakásban bátran ütni majd mer.

Futott egy egylethez, biztosított mindent
— Már hogy duplán persze — ezzel aztán kiment
Tengerre üdülni . . . Kinek és mi köze
Ahhoz, hogy a lelke közben visszajöve?

Tudnivaló dolog, hogy a lélek szabad.
Nincs előtte závár, sem elég nagy lakat,
Hahogyan bejutni ő egy helyre kíván . . .
Pihenője itthon lett a kassza, diván.

Kassza jobban vonzott; ebben volt lakása.
Ám sokáig itt sem tartott maradása.
Ujabb vágya támadt, Bécsnek iramodott —
Jó pénzen hol vesznek aranyjáradékot.

Pihenésből doktor mikor haza jöve,
És fültanuja lett, lelke mit mívele —
Magas gangról ugrott udvar közepére
És azóta nem hall a saját fülére.

Promontori svábok szeretik a bicskát . . .
Hogyha filloxérás boraikat isszák —
Zsebükben hogy legyen, mi rögvest kinyilik . . .
Sváb ilyenkor hiszi, embert szurni illik.

Igy tevének multkor és egy czimborájuk
Megadta az árát, mert lett a karján lyuk.
Doktort hivatának, varrja be a léket,
Nehogy elinaljon ezen át a lélek.

Ha *egy* doktornál ők megmaradtak volna,
Német honfitársunk még ma is kapálna.
Ámde két orvos is vette kezelésbe,
Amitől persze hogy elpatkolt az égbe.

Igy történt aztán meg az a bolond eset,
Hogy törvényszék szabott — és nem is keveset —
Orvosoknak díjat; mit megemlegetnek,
Mert kivételesen ők fizetik ezt meg.

Nagy voltál *Petőfi* már a földi létben;
Félisten azóta, hogy fent vagy az égben.
S azt tudná az ember, hogy minden poeta
Lelke mélyén lakol mint csillag-bokréta.

De mit nekik fényed, mit a dicsőséged? . . .
Nem boldog a magyar, amíg nem szerzé meg
A te koponyádat német cserepártól,
A metszőfogadat rumuny pakulártól.

Szaporán kergetik a penészes csontot
Némely tisztelőid. Elfeledik holott,
Hogy jöttél csillagból s e földön tetőled
Más örök nem maradt, mint ragyogó fényed.

Krumply Kristóf s. k.

A kecskeméti vasuti árvaház javára ujab-
ban a következő adományt vettük: korona
Tucsnyák János, vasesztergályos, Bpest 1.—
A lapunk 2. számában kimutatott összeg . . . 426.58
Eddigi összes gyűjtésünk 427.58

Segélyezési kimutatásunk. Tagtársainknak és lapunk olvasóinak figyelmét különösen is felhívjuk a mai lapszámunkban foglalt segélyezési kimutatásra. Nem kevesebb, mint háromezer koronát fizettünk ki az elmúlt héten halálozási segélyek czimén. Háromezer koronát olyan szegény özvegyeknek és árváknak, akik a kenyérkeresőjük életében sem voltak hozzászokva valami jóléthez, de akiket a családapák bekövetkezett halála a legnagyobb inségbe és nyomorba döntött volna, ha nincs ott a »Kitartás.« Az a Kitartás, amelyik úgy most, mint minden más alkalommal is a legnagyobb sietséggel megy az elhalt tagok hátramaradottjainak segélyére. Az a Kitartás, amelyik becsületes törekvéssel igyekszik magasztos feladatát mentül lelkiismeretesebben betölteni.

Nem szorul talán külön magyarázatra, hogy a mai nehéz világban mit jelent ezer korona készpénz egy szegény asszonynak a kezében. Még hozzá olyan ezer korona, amit néhány esztendőnek csekély havi befizetései ellenében kap. Valóságos megmentője ez neki és gyermekeinek és csak az ilyen esetekben láthatja mindenki, mit jelent, mennyit ér az a sokszor ócsárolt, sokszor kigunyolt biztosítás! Áldás az! Megbecsülhetetlenül nagy áldás!

De azt is láthatja ilyenkor mindenki, hogy a Kitartás miképen felel meg a maga hivatásának! Támogassuk tehát ezen áldásos egyesületet minél jobban, minden erőnkből!

Halálozás. A m. kir. államvasutak igazgatóságának egy közszeretethen és köztiszteletben állott főhivatalnoká dőlt ki e hónap 13-án az élők sorából. *Hauser Nándor* főfelügyelő, a forgalmi főosztálynak helyettes igazgatója volt ez, aki rövid, de annál súlyosabb betegség után hétfőn délben 1/2 1 órakor szenderült jobblétre. Hogy ki volt ez a férfi, és hogy mit vesztett ő benne az egész magyar vasuti társadalom, azt lapunk más helyén méltatjuk. Itt csupán azt akarjuk megemlíteni, hogy a megboldogult 1844. évben született, 1869-ben lépett az osztrák-magyar államvasut-társaság szolgálatba, ahol mint

kiváló forgalmi szakember olyan tekintélyre tett szert, hogy ezen vasutnak 1891-ben történt államosítása alkalmával az újonnan szervezett balparti üzletvezetőségnek helyettes főnöke lett. Néhány év multán az igazgatóság központjába rendeltetett be, mint a forgalmi szakosztály főnökének helyettese, majd, amikor ugyanitt a forgalmi főosztály szerveztetett, ő lett annak első helyettes igazgatója. Példás volt az a szorgalom, melyet egész pályáján kifejtett és szinte hihetetlen az a szerénység, mely benne lakozott. Ezt az ő nagy szerénységét talán semmi sem jellemzi annyira, minthogy hosszú, érdemtelen vasuti szolgálata és előkelő állásai dacára nem jutott több kitüntetéshez, mint a koronás arany érdemkereszt. Ez sokat, rendkívül sokat mond a vasuti szolgáltnál.

A vasuti tisztképző tanfolyamnak fennállásától mostanig volt forgalmi tanára s az ifjabb magyar vasuti generáció már mind az ő keze alól került ki. Áldják is ezek az ő tanítványai mindannyian ezt a kezét.

Két héttel ezelőtt, java munkálkodása közben agyszélhüdést kapott, mely teljesen megfosztotta őt a beszélőképességtől s testének bal felét teljesen megbénította. Állapota azután nem is könnyebbült többé, amíg szenvedéseitől megváltotta a halál.

Temetése 14-én délután volt, a magyar vasuti körök óriási részvéte mellett. Áldott legyen emlékezete!

A temesvári máv. altiszti kör 1902. évi február hó 2-án a józsefvárosi »Arany oroszlan«-szállóda helyiségeiben zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor.

Nevezetes ikrek élnek Hamilton megyében az Egyesült-Államokban. A két fivér most 87 éves, mindkettő ugyanazon napon vett el két nővért, kik szintén ikrek s most 84 évesek. Mindkét párnak 12 gyermeke van s pedig mindeniké 7 fiu s 5 leány s igen sajátságosan mindenik gyermeke valamely hó 27-ikén született, amely napra esett szülőik lakodalma is. Mind a férfiak, mind nejeik annyira hasonlítanak egymáshoz, hogy csaknem lehetetlen őket megkülönböztetni.

Amerikaiak. Dakota állam egy új városában, Dunsithben, a városi tanács 300 dollár jutalmat tűzött ki az első fiugyermek számára, ki e városban fog születni.

Tengervíz-destilláló készüléket talált fel egy Pearce nevű angol; a készülék emberi kéz által hajtatik s tüzre sincs szüksége: naponként mintegy 17 liter tengervizet lehet általa a sós alkatrészekről megtisztítani s így különösen a hajótörötteknek nagyon áldásos eszköz.

A becsületérzésről a házi állatoknál a lapok újabb a következő megkapó példákat közlik: Egy vadászatról visszatérő katonatiszt a lelőtt vadakat sátrában kutyáira bizta; hirtelen néhány napra

ezredéhez hívták be, visszatérve ismét a vadakat épségben találta, bár kutyái kiéheztek. — Egy öregebb kutya fiatalabb társától elvette a lopott ételmet, visszavitte helyére s a tolvajt marások által megbüntette. — Egy Montreal felé menő vonat vezetője hasztalan igyekezett egy ugató kutyát a sinről elüzni; a kutya elpusztult, mert egy a sinek közt alvó gyermeket őrzött. — Egy öreg macska, mely sohasem volt tolvaj, egyszer kényszerítettett erre; de a tett elkövetése után elszégyenlő magát és egy sötét zugba vonult, hol napokig tartózkodott.

Az idő és a szárnyas állatok. A legjobb időpróféták a szárnyas állatok. Ha a galambok a csűr tetejére ülnek s fejüket kelet felé fordítják, akkor az reggel esőt jelent; ha korán térnek vissza a galambházba s az udvar környékén csipegetnek, akkor másnapra várható eső: ha későn térnek haza s jó messzire röpködnek ki a mezőre préda után, akkor az szép időt jósol. Ha a csirkék a szokottnál többet és felborzolt tollakkal henteregnek a homokban, az vihart jelent; épugy, ha a kacsák szárnyukat csapkodva a vízbe bugdácsolnak s vidáman sápgyva kergetőznek. Ha a fecskék röptükben a szárazföld vagy a víz felszínét érintik, akkor szintén nem késik soká a vihar; ha eltűnnek, még pedig estefelé fönn a magas légkörben, akkor az száraz levegőre mutat. Ha a varjúk a szokottnál többet lármáznak és kárognak, az esőnek jele. A méhek, melyek nem távoznak messzire kaptáruktól, vagy tömegesen s nem egészen megrakodva térnek vissza, nagyon közeli esőt jelentenek. Ha a tehén az istálló falát nyalja vagyis inkább a salétromot, melyet a légkör nedvessége izzaszt ki, akkor szintén esőt várhatni.

A zene gyógyító hatása. Plinius meséli Aeskulapról, hogy zenével különféle bajokat gyógyított. Cato véleménye szerint a zene megszünteti a fájalmakat. Varro azt tartotta a zenéről, hogy gyógyítja a köszvényt. Teofrasztusz kitünő gyógyszernek tartotta a viperacsipés ellen s már Coelius római orvos fölismerete a zenének az idegekre gyakorolt megnyugtató és enyhítő hatását. Plutarhus könyvében megemlíti, hogy a krétai Telates a lacedemoniakat lirájának édes hangjaival mentette meg a pestistől. Martinus Capella nézete szerint a láz ellen a legjobb gyógyszer az ének. V. Fülöpöt, Spanyolország melankolikus királyát Farinelli énekes annyira felvidította, hogy újra törődni kezdett országának ügyeivel, s egy 1688-ban megjelent könyv azt írja, hogy az orániai herceg is zenével üzte el buskomorságát. Egy francia muzsikust veszedelmes lázából gyógyította meg az ének. Egy angol orvos elbeszélte, hogy egy nagyot halló beteg csak ugy hallott, ha erősen megütötték a dobot. Orvosa ezért egy zajos operába vitte el. Mikor a zenekar a legerősebben játszott, a beteg egyszerre csak fölkiáltott: Orvos ur, én hallok! De az orvos már nem hallotta, ugyanakkor a nagy izgatottságtól megütötte a guta

Szunyogkalács igen kedvelt étel Közép-Afrikában, a Nyassa-tó körül. A kalácsok tányérnagyságuk, mintegy két centiméternyi vastagok, belül feketék s izük állítólag nagyon emlékeztet a kaviárra. Minden kalácsban több ezer szunyog van, melyeket egyszerűen megpörkölnék. Szunyogokban mindamellett nincs soha hiány.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Poste restante. (Folyt.)

(Amerikai regény.)

— Irta: John Nobody. —

Bámulva hallgattam Burtonnak nagy lélekismeretről tanuskodó szavait.

— De hogy el ne felejtsem, — folytatá Burton — ön valami fiatal leányt említett, kinek viselete nagyon feltűnő volt.

— Igen, — mondtam — Sullivan Leesy a neve.

Ezután elmondtam neki mindent, amit erről a leányról megtudtam, és úgy vélekedtem, hogy egyelőre tán legjobb volna Leesyt titokban megfigyelni, mert mégsem lehet ily iszonyu bűntény elkövetésével alapos ok nélkül gyanusítani.

Burton helyeselte álláspontomat.

Amíg így beszélgettünk, a blankevillei rendőrtiszt is megérkezett, kivel szintén közöltük megállapodásainkat, és Burton meghagyta neki, hogy mindent, ami Sullivan Leesyre vonatkozik, a legnagyobb titokban tartson.

A blankevillei rendőr is elmondta, amit Leesy-ről megtudott.

— Leesyt — monda — abban a divatüzletben, ahol dolgozott, igen művelt és rendszerető leánynak ismerték. Egyben sajnálkoztak afelett, hogy egy idő óta nagyon levert és szomorú, ennek pedig bizonyára az az oka, hogy meg van támadva egészsége.

Nyolcz óra este lehetett már, midőn Browne ur, a rendőrfőnök is Jamessel hozzánk érkezett, akikkel azután újra megbeszéltük az ügyet.

Egyszerre James élénk taglejtéssel hozzánk fordul, azzal, hogy valami eszébe jutott.

— Mi az? — kérdeztük mindannyian kíváncsiskodva.

— Nagyon valószínű, — monda fontoskodó arccal — hogy Moreland ur tisztviselői közül valamelyik elkövethetett valamit, amiről Henrynek tudomása lehetett, s az illető azután a felfedezettől való félelmében gyilkosságra vetemedhetett. Véleményem az, hogy Moreland tisztviselőit le kellene tartóztatni és az összes üzleti ügyeket a legszigorubbán átvizsgálni.

Ézt a lelketlen és valóban rosszakaratu tervet azonban figyelemre sem méltattuk. Unszolására mégis Browne és Burton is egész kiméletlenül megmondták neki, hogy ilyen esztelenséget a rendőrség nem szokott elfogadni, még kevésbé követni. Annál kevésbé, mert Moreland tisztviselői a gyilkosság elkövetésekor valamennyien távol voltak a gyilkosság színhelyétől, s így még gyanu sem érhetné őket.

Még mielőtt szétmentünk volna, Moreland ur megüzente nekünk, hogy fiának temetéséig, vagy azontul is, ha akarunk, legyünk vendégei.

Én hajlandó voltam a meghívást elfogadni, de James nagyon is idegenkedett, e közben idegesen figyelmeztetett Moreland ur megbizásának közzétételére, mely szerint ötezer dollár jutalom jár annak, aki a gyilkosság nyomára vezet.

A hirdetést három példányban leirtam, egyet magamhoz véve, elindultam az egyik lap kiadó-

hivatalába, míg James és egy szállodai szolga egy hirdetéssel különböző más hirlapokhoz mentek.

Miután elvégeztem dolgomat, James után siettem Broadwayra. Meglehető távolról már megláttam Jamest, amint egy lapkiadóhivatalból kilépett.

Óvatosan körülnézett és midőn megbizonyosodott, hogy semmi ismerőse nem láthatja, lakásunkkal éppen ellenkező irányban elsietett.

Engem nem vett észre, mert éppen egy nagy ház árnyékában álltam. Nem akartam szem elől téveszteni és utána siettem, mert eleinte azt hittem, hogy csak kis sétát akar tenni s azért választotta a kerülő utat; de csakhamar észrevettem, hogy az utcák egyike sem vezet lakásunk felé.

Különben is oly sietve ment, mintha valaki vagy valami előtt futna, én alig tudtam követni. Mielőtt még utólérhettem volna, elérte a csatornát, ahol egy csónakba ugrott, s mire én is oda értem, már messze evezett a vizen.

Éjjeli tíz óra felé járt az idő. Ily későn már csak minden negyedórán indult csónak, tehát le kellett mondanom arról, hogy Jamest tovább követhessem.

Meglehetősen ki voltam fáradva és egy közellevő padra ültem. Forró fejemnek nagyon jól esett a kikötő felől jövő hűvös szellő.

Azon gondolkodtam, hogy James mit kereshet ily későn a csatornán túl, Brooklynban. Mindenféle lehetőség lebegett szemeim előtt, míg végre annyira összezavarodtam, hogy azt sem tudtam, mi történni körülöttem. Csak akkor tértem magamhoz, mikor a víz csobogása egy csónak megérkezését jelezte. A csónakból kiszállók között Jamest is felismertem.

Amint meglátott, összerézzen; mintha valami kísértet lettem volna, oly ijedten meresztette rám szemeit.

— No, ön ugyan jól megfuttatott — mondtam nevetve. — De mi az ördögöt keresett ön most Brooklynban?

— Mi köze hozzá! — felelte nyersen. — Talán csak nem kémkedik utánam? Még az kellene!

— Eszem ágában sem volt kémkedni, csak azért akartam utólrni, hogy azután együtt mehessünk hazafelé.

— Az már más. Akkor én is visszavonom szavaimat. Ne vegye rossz néven, hogy heveskedtem.

— Csakhogy beismeri.

— Menjünk haza.

Ezzel karonfogott. Nem szívesen mentem így vele, de kellett, bármint idegenkedtem is tőle.

Utközben aztán magyarázta, hogy azért sietett úgy, hogy annál jobban alhassék éjjel.

Fáradtan értünk lakásunkra s azonnal lepihentünk.

A következő napon eltemettük Moreland Henryt.

James mindjárt a temetés után elhatározta, hogy az öt órai vonattal visszatér Blankvillebe.

A temetés igen meghatotta; ő maga is oly sápadt volt, akár egy halott. Kérdezősködésemre csak azt felelte, hogy idegei nagyon meg vannak támadva.

Én még New-Yorkban maradtam, hogy Burtont magammal vigyem Blankvillebe. Másnap reggel fel is keresett Burton és néhány percnyi közönyös

beszélgetés után megkérdeztem őt, hogy mikor kezdi meg működését.

— Már megkezdtem — mondá.

— Mikor, hogyan?

— Mindjárt tegnap.

— Nem értem önt; hiszen előbb Blankvilleben kell vizsgálatot tartanunk.

— Hátha New-Yorkban is megkezdhetjük — mondá.

— Mi alapon? — folytattam csodálkozva.

— Oly hamar elfelejtette Sullivan Leesyt?

— Igaza van. Mit végezett?

— Egyet-mást sikerült megtudnom, ami nem éppen érdektelen.

— Talán titokban akarja tartani előttem?

— Ön előtt nem — felelte hangsúlyozva

— Kíváncsivá tesz, mi az, amit megtudott.

— Nos tehát, azt a kis varróleányt minden vasárnap, ha nem megy Blankvillebe nagynénjét meglátogatni, egy asszony látogatja meg egy kis gyermekkel. Az asszony a gyermeknek dajkája és nevelő anyja.

— Milyen idős a gyermek?

— Mintegy fél éves lehet. Ilyen látogatás alkalmával a gyermek egész nap nála marad. Ha pedig Leesy Blankvillebe megy, akkor az asszony másnap délután viszi hozzá a gyermeket.

— És kinek a gyermeke az?

— Leesy háziasszonya azon véleményben van, hogy testvérének gyermeke. A szegénynek anyja valószínűleg szerencsétlen házasságot kötött, vagy tán teljesen el is pusztult, hogy a gyermek másra van bízva. Leesy tizenkét shillinget fizet hetenként a dajkának, hogy a gyermeket gondozza, mert Leesy nagyon szereti és nem akarja, hogy el legyen hanyagolva.

— Mindez igaz lehet — mondám elgondolkozva.

— De lehet nem igaz is — felelte Burton. — Mindenesetre gyanus azonban az, hogy Leesy szombat óta még mindig nem tért vissza lakására. A gyermekhez biztosan vissza fog térni, éppen ezért úgy intézkedtem, hogy a dajka azonnal tudomra adja, mihelyt megérkezik. Most pedig önnel Blankvillebe megyek, hogy ott is körülnézzek.

— Az jó lesz — feleltem.

— Igaz, ön tegnap este kissé összezőrdült James barátjával?

— Honnét tudja ön ezt — kérdeztem meglepetve?

Burton sokatmondó mosolylyal csak azt felelte, hogy hivatása mindenre ügyelni.

*

Mikor Blankvillebe érkeztünk, azonnal felkerestük Argyll urat az irodában. Ahogy meglátott, nagyon megörült, mert, amint mondá, oly gyengének érzi magát, hogy teljesen képtelen a munkára és minden terhet kénytelen az én vállamra rakni.

A szegény ember csakugyan oly levert és beteg volt, hogy mindenkit szánalomra indíthatott volna, aki meglátta.

Egyelőre tehát át kellett vennem az ügyek vezetését. Megjegyzem, hogy köztem és Argyll ur

közt már régen az a megállapodás jött létre, hogy mihelyt az oklevelet megkapom, mint társ fogok szerepelni mellette; halála után pedig én veszem át irodáját és utóda leszek. E kilátástól sarkalva minden igyekezetem oda irányult, hogy Argyll ur teljesen meg legyen velem elégedve.

Magától értetődő, hogy James mindezt nem jó szemmel nézte, mert ő is abban reménykedett, hogy Argyll ur halála után irodáját ő fogja megkapni.

Argyll ur úgy bánt velem, mint saját fiával, de nagyon jól ismerte természetét s ennél fogva nem is gondolt arra, hogy irodáját valamikor neki adja át.

James meglátta, mikor Burtonnal megérkeztem és alig voltunk még néhány percet az irodában, már ő is belépett és hallotta Argyll urnak hozzám intézett szavait.

Megvető pillantással mérve engemet végig, nagybátyjához fordult.

— Kedves bátyám — mondá — te rosszul érzed magadat s nem vagy képes dolgozni, amint hallom; miért nem veszed igénybe az én segítségemet, szívesen állok szolgálatodra? De úgy látszik, mintha egy idő óta számba sem vennél. Mondhatom, hogy ez nekem rendkívül zokon esik.

Argyll ur e szavakra csak mosolygott, de nem felelt semmit.

— Ön is megérkezett uram? — fordult James Burtonhoz. — Nem vártuk ily hamar, talán már megtudott valamit?

— Még nem, de remélem, hogy rövid idő múlva egyet-mást kiderítek.

Ezt meglehetősen csipősen mondta Burton, ami Jamest láthatólag kellemetlenül érintette, mire Burton gunyosan még hozzátette:

— Ugy látszik, ön nagyon meg van hatva!?

— Nem tagadom, de hát ki is maradhatna közönyös ily iszonyu dolgok láttára, mint amelyek történtek? Én nagyon szerettem Henryt és fájalom rettenetes halálát.

— Ezt hiszem — felelte Burton gunyosan. — De csak nem fog kétségbe esni a megtörtént szerencsétlenség miatt? — mondá tovább nevetve.

Nekem feltűnt ez a célzatosság, de nem tudtam mire magyarázni. Különben is Eleonora jutott eszembe és aggódva kérdezősködtem hogyléte felől.

— Jobban van mondá Argyll ur — ám soha többé nem lesz olyan, mint azelőtt volt. Teljesen meg van törve szegény. Azóta még nem hagyta el az ágyat. Az orvos is azzal biztat, hogy nem kell semmi komolyabb bajtól tartanunk.

— Bárcsak magamra vehetném fájdalmát — sóhajtottam fel.

Argyll ur fürkészőleg és csodálkozva tekintett reám, majd így szólt:

— Ugy látszik Richárd barátom, önnek is meg van a maga baja.

Nem feleltem semmit, de azt éreztem, hogy elpirulok.

Ezalatt James Burtonnal beszélgetett és nagy buzgalommal és bőbeszédűséggel mesélte neki, hogy mit sikerült a blankvillei rendőrségnek ebben az ügyben mostanáig kinyomozni.

(Folyt. köv.)

A cseresznyemag.

Egy alföldi gazdag földbirtokos egyetlen fia és egy birónak egyetlen, és igen szép leánya — már amint ez szokás, beleszerettek egymásba.

A fiatal ember — nevezzük Bélának — a bíró urnak ugynevezett jobbkeze volt. Mint joggyakornok dolgozott mellette és annyira megnyerte a rokonszenvét, hogy a családja körében is szívesen látta.

Erzsike kisasszony, a bíró ur leánya is kitüntette Bélát. Mindig volt számára egy nyájas mosolya, sokat mondó pillantása és meleg kézszorítása.

A mama pedig egyszer s mindenkorra kijelentette, hogy Béla tartozik vasárnaponként náluk ebédelni.

A rossznyelvű szomszédság suttogni kezdett:

— Nézzétek, a vizsgálóbíróék hogy fonják be azt a baleket.

Mintha az befonás lenne, a mikor egy lobbánékony természetű fiatalember belebolondul egy tüzes szemű szép leányba, akinek papája naprólnapra azt hajtja:

— Leharapom az orromat, ha ebből a Béla gyerekből nem lesz miniszter! Nagyszerű gyerek . . . azt mondom, nagyszerű.

És a kinek mamája olyan bámulatosan ki tudja találni, hogy az idei liba — öntött salátával — a kedvencz étele.

A rossz emberek hiába áskálódtak, hasztalan irták a névtelen leveleket, — nem értek célzt, mert Béla egyszer csak tollat fogott és ezt írja az atyjának:

Édes apám!

Egy angyalal találkoztam. Megszerettük egymást. Feleségül veszem. Áldásodat kérem.

Kezedet csókolja szerető fiad

Béla.

Az öreg ur vonatra ült és Budapestre zónázott.

— Tehát nem ellenzed? Milyen jó vagy — rebegette a meghatott fiu.

— Ne olyan hirtelen! Az majd elvállik. Előbb hadd tanulmányozzam a leányt és a családot.

— Délután ünnepélyes látogatásra mentek a vizsgálóbíróékhoz. Mondani sem kell, hogy nagyon szívesen látták a vidéki vendéget.

Béla papája meghallgatta Erzsike csinos zongorajátékát, végigette a mama pompás uzsonnáját és elszitta a vizsgálóbíró ur drága szivarát, s közben észrevétlenül egy cseresznyemagot pottyantott a zongora alá.

Már régen fellobbantak a József-körut gázlángjai, amikor Béla papája elbucsuzott a vendégszerető családtól.

— Ugy-e máskor is lesz szerencsénk?

— Nemsokára?

— Holnap?

— Legközelebb teszem tiszteletemet.

Béla alig várta, hogy leérjenek az aszfaltra.

— Ugy-e papa derék család? . . . Milyen apa! Milyen anya! . . . és milyen leány . . . de milyen leány!

Az öreg ur nyugodtabb volt.

— Az ám, az ám . . . mondta flegmával. Hol töltjük az estét? A czirkuszban . . . Jó?

A fiatal szerelmest sértette apjának közönye, de nem mert szólni.

Másnap megkérdezte:

— Megyünk ma Erzsikéékhez?

— Te mehetsz . . . én még várok.

Béla sehogy sem tudta elképzelni, mit forral az örege és Erzsikének sem tudott felvilágosítást adni. hogy széna-e vagy szalma?

Végre négy nap múlva, így szólt a papa:

— Béla, fogd a kalapodat, megyünk a vizsgálóbíróékhoz.

A fogadtatás még szívélyesebb, a zongorajáték még csincosabb, az uzsonna még pompásabb, a szivar még drágább volt.

Béla papája mindezt végigélvezte, de közben észrevétlenül pillantást vetett a zongora alá. Egy régi ismerős hevert ott . . . a mult heti cseresznyemag.

A látogatás után szorongva kérde Béla:

— Nos, papa? . . . Nos!

— Semmi sem lesz belőle.

— Semmi . . . Papa! . . . Semmi?

— Fiam! A mult héten egy cseresznyemagot hullattam a zongora alá. Az a cseresznyemag még most is ott hever . . . Menj vissza, nézd meg. ha nem hiszed. Mit következtetsz ebből?

A szegény fiatal ember lehorgasztotta a fejét.

— Látod Béla, szólalt meg kis szünet után a papa, ahol csak ennyi gondot fordítanak a rendre és a tisztaságra, ott a férjjel sem törődnek sokat . . . Kérj négy heti szabadságot és menj Tátrafüredre . . . mondják, hogy az idén sok szép leány van ott . . . azalatt majd gondoskodom, hogy helyezzenek át Kolozsvárra . . . vagy inkább Kassára.

Béla nem ellenkezett, egy-két nap múlva elutazott és nem tért többé vissza.

Rosta.

Egy mozdony emlékeiből.

Elbeszéli ő maga.

(2. folyt.) A „Kitartás» eredeti humoreszkje.

Megvirradt hát a dicső nap hajnala!

Már mint az én boldog házasságom napjáé.

Ámde lett abból dél is, mire az esketési ceremónia megkezdődött.

Engem már hajnalban felzavartak édes nyugalmamból. Egy kormos képű bácsi virradatkor kezdte bennem élesíteni a tüzet, hogy a döntő órában — legény legyek a gáton. Azután jöttek más bácsik, akik körülöttem szorgoskodni kezdtek és akiket én egymással rokonoknak véltem. Mert egyformán kormos, olajpecsétetes volt a kinézésük mindnyájuknak. Ezek úgy körülkengették minden mozgó porczikámat, úgy megtörülgették minden izemet, hogy a lakziba készülő menyasszony sem frizérozható, kenhető ki szebben.

Keblem feszült a büszkeségtől, a belsőmben égő tűz, véremnek forró lüktetése majd szétvetette a bordáimat Remegve, izgatottan vártam a bekövetkezendőket.

A nap már jó magasan jart, amikor végre elindultunk. Bántott kissé a dolog, hogy olyan silány és mosdatlan a lakodalmas kíséretem, de hát meg kellett nyugodnom abban a tudatban, hogy ez itt így szokásos.

A gépgyárból egy sereg rozsdás, girbe-gurba vágányon jutottam ki a szabad levegőre, ami ugyan-csak furcsa véleményt támasztott bennem jövőbelimnek testi bájait illetőleg. Uton-utfélen egész

sereg más mozdonytal találkozom, melyek mind görbén sandítottak rám, ahogy nagy hetykén, kikenve-kifenne mellettük elfüstöltem. Nem csoda. Nyavalyások voltak legnagyobbbrészt szegények; mintha csunya háboruból tértek volna meg az imént. Egyiknek hiányzott az abrakos tarisznyája, már mint a szerkocsija; a másik mankókon nyöszörgött, hogy csak úgy pirult beléje. Ismét másokról le volt szedve minden ruha s azok meztelenül szégyenkeztek ott a többiek előtt. Amott is egy, nem tudom mit véthetett a szegény feje, de biz annak a bordáit ugyancsak helybenhagyogatták holmi vasvégű botokkal.

Ki, csak ki innen — gondolám magamban, ahogy ezt a sorsot láttam . . . Szegény bohó! Ha ekkor sejteni mertem volna, hogy reám is ugyanez a sors vár! . . . Ugyanez? Isten ments, még gonoszabb! Mert nekem kell megszenvednem minden mozdonyok büneiért: nekem kell megirnom az élet-történetünket! Ez pedig nagyobb büntetés, mintha töltés alján, folyam medrében, vagy egy karamból roncsai között lett volna végkimulásum . . .

Ahogy kérkeztünk a pályaudvarra, barátságosabb lett a tájék. Rögtön észrevettem, hogy itt már jobban van megmosakodva, megfésülködve és felöltöztetve az asszony. Már mint a vágány. És szép, nagyon szép terjedelmes; szélteben hosszában. Olyan óvatosan gurultam rajta, hogy a lépteim zaja alig hallatszott.

Egy cifra nagy ház előtt megálltunk. Mondok, ez bizonyosan az a templom, ahol az esketési szertartást végzik. Volt ugyan valami irva arra az ajtóra, amelyik előtt megálltunk; de hát én még nagyon is kiskoru lévén tudomány dolgában, a betüvetéshez nem igen értettem. Ugy félszemmell besandítottam az ablakokon, hát látom, hogy odabent sok-sok asztal áll egymás mellett, oszt mind fehér abroszszal van leterítve. Az asztalok körül a hívők serege ajtatoskodott. Nagy ünnep lehetett, mert mindannyian áldoztak; jó nagy poharakból. Hangoosan imádkoztak s az edényeket minduntalan égnek emelgették. Hiába erőltettem a szemem, nem tudtam meglátni, hogy melyik legyen közöttük a pap; az én násznépem, amelyik idáig jött velem, hamarosan szintén eltűnt abban a házban. De ők a szomszédos ajtón kerültek be, amelyik bizonyosan a sekrestyébe vezetett. Mellettem csak az a kormos bácsi maradt, aki már hajnalban elkezdett tüzelni belém. Most is folyton etetett-itatott a magam után huzott spajzból. (Hogy el ne szédítsen a gyöngöseség, ha majd jön a nagy pillanat.)

Igaz. A gyöngébbek kedvéért be kell ismernem, hogy mi annyira nagyétkü, falánk teremtések vagyunk, hogy állandóan egy spajzt czipelünk magunkkal, ha utra kell mennünk.

Amig odabent az imádkozás, áldozás tartott, én kedvtelve szemlélttem működésemmek jövődöbeli terrénumát. Sok minden furcsa dolog öltött eközben a szemembe, aminek nehezen tudtam a nyitjára jönni.

Legelőször is ott állt mindjárt mellettem egy akasztófaforma alkotmány. Nem lógott ugyan rajta senki, de a tetején volt lámpás látásából úgy vettem ki, hogy ezen éjjel szoktak akasztani . . . De kit? . . . Erre is hamarosan megkaptam a választ. Az akasztófa karjának végéből víz csöpögött: ez nem lehet másnak a jele, gondoltam magamban,

minthogy itt a mozdonyvezetők szokták megöngyilkolni magukat, akik így, a víz merő láttára, hamarabb készülnek el a haláltusával. A lámpás pedig azért van, hogy ezt a rájuk nézve rettentő italt még éjjel is meglássák.

Alattam, a vágányban, egy hosszú, mély gödör tátongott. Ennek a rendeltetésével hamarosan tiszába jöttem. Ez nekünk készült, a mi fajtánknak. Minden illedelmes helyen megvan ez a berendezkedés, de beszélni róla nem illik.

Nem messze állóhelyemtől valami keresztül-kasul látszott az asszonyon, ezen a helyen tul pedig kétfelé ment széjjel. Nem tudtam volna, hogy ez a csoda mi a csoda, ha egy zsinóros ember rá nem kiált egy zsinórok nélkül való emberre, hogy: »a teremtését kendnek, hogy áll az a váltó?« Mire a zsinór nélkül való ember oda sietett ahhoz a micsodához, a jobbik lába mellől a földről fölemelt egy nagy kerek vasat és azt ráejtette a bal lábára. »Nézze meg, hogy a nyelve jól záródik-e?« — hangzott ismét a zsinóros ember szava s erre az a másik a kezével is megtapogatta azt a hegyes, fényes hosszut, ami az előbb idestova mozgott . . . Ugy! Hát ez az a hires váltó? Amiről az öreg, tapasztalt mozdonyok, odabent a gyárban, annyi rémhistóriát tudtak elmesélni!? Ez az a legkényesebb pontja a mi házaseletünknek, a legveszedelmesebb ellensége a mi boldogságunknak!? Ez hát az a hely, ahol annyi házasságtörés, annyi válás, annyi családi dráma történik a mi életünkben?! . . . No ezt jól meg kell, hogy nézzem. Ezt a legnagyobb gyöngéjét az asszonynak.

(Folyt. köv.)

ANEKDOTAK.

Elszólta magát. Ő nagyságát épen a gölya látogatja meg, mialatt férje vigasztalni igyekszik őt. A nő elérzékenyülve férjének gyöngödségén, azt mondja neki.

— Ne aggódj olyan nagyon, édesem, hiszen te nem tehetsz róla!

*

Utólagos öröm. *Juliska:* Látod mama, játék közben újra egészen bepiszkolódott a kezem. Milyen jó, hogy nem mostam meg, mielőtt játszani kezdtem!

*

Az utcán. *I. cseléd:* Ejnye milyen vitéz, derék bakaszeretőd van neked, Kati!

Kati: Meghiszem azt, képzeld, a minap a nacssága előtt megcsókolt!

I. cseléd: Nagyszerű! s te is visszacsókoltad?

Kati: Az ám, a nacssága úgy pofon csókolta szegényt, hogy menten haptákba vágta magát s elmasirozott.

*

Iskolában. No fiam, mondd meg csak, ha a vasat a szabadban hagyjuk, mi történik vele?

— Hát megrozsdásodik!

— Nagyon jól van, fiam! Hát az arannyal mi lesz?

— Azt meg ellopják!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szólósi. Dehogyan is nem. Legyen nyugodt. Az idei tél folyamán is jön a kutyára dér.

Kárvalott. Bizony itt bajos jó tanácsot adni. Egyrészt, mert nem értünk az ilyes dolgokhoz, másrészt, mert nem vagyunk policzák. Hanem egy jó tanácsot, azt adhatunk: tegyen úgy, mint a perzsák. Tudja, hogyan tesznek ilyenkor a perzsák? Nem tudja? Hát maj elmondjuk. Perzsiában a bünösnek, ha nem akar vallani, macskát kötnek a mezitelen hátára. Azután jól el kezdik lazsnakolni — a macskát. A megvert jószág persze, hogy irtalmatlanul elkinozza azt az embert, akinek a hátához van kötve s úgy mondják, hogy két-három ilyen kísérlet elegendő arra, hogy a megkínzott ember még a repülésre is vállalkozzék

Régi tag: Egyetlen filloxerának egy évben ezerkétszáznyolcvan millió utódja lehet. Göre Gábor szerint — hasolló lyókat!

Szrubian Ede, T.-Kubin, 3 korona 78 fillért; *Zsigó Károly, Facset,* 4 koronát; *Szalóky János, Ipolyság,* 6 koronát; *Biró Ede, Kovászna,* 6 koronát; *Doór Ferencz, Alsó-Árpás,* 6 korona 60 fillért; *Kondor Gyula, Sz.-Balla,* 6 korona 80 fillért; *Klobucár Márton, Oriovác,* 6 korona 80 fillért; *Kiss Lajos, Duna Pentele,* 6 korona 80 fillért; *Zsigmond Ferencz, Kézdi-Vásárhely,* 6 korona 80 fillért; *Kiss Ferencz, Lugos,* 7 korona 40 fillért; *Karácsonyi Rezső, Eger,* 8 korona 40 fillért; *Zsebők István, Ács,* 10 korona 10 fillért; *Proksch Jakab, S.-A. Ujhely,* 10 korona 60 fillért; *Pekurár Simon, Soborsin,* 13 koronát; *Schiller Miksa, Breznóbánya,* 13 korona 40 fillért; *Takács János, Szombathely,* 14 korona 64 fillért; *Tankó István, Eger,* 14 korona 80 fillért; *Magyari Dénes, Fogaras,* 16 korona 20 fillért; *Petykó András, Eger,* 16 korona 29 fillért; *Máté Kertész Mihály, Ujszékely,* 16 korona 39 fillért; *Balázs Márton, M.-Ludas,* 16 korona 39 fillért; *Galba Mátyás, Lipótvár,* 16 korona 70 fillért; *Tóth Ferencz, Anina,* 16 korona 90 fillért; *Gottrich Márton, Vecsés,* 19 korona 80 fillért; *Gyuricza Antal, Nagy-Várad,* 20 korona 40 fillért; *Gáspár Vilmos, Csáková,* 22 korona 40 fillért; *Bartók Béla, Oroszka,* 22 korona 70 fillért; *Hegyi Endre, Kis-Czell,* 22 korona 82 fillért; *Cseh Sándor, Uj-Péteri,* 24 korona 22 fillért; *Dániel Sándor, Banicza,* 27 korona 20 fillért; *Virbán János, Maros-Bogát,* 29 korona 59 fillért; *Nedeczky Ottó, Nagy-Maros,* 36 korona 28 fillért; *Horváth Gábor, Csála,* 37 korona 50 fillért; *Batári András, Miskolcz,* 43 korona 55 fillért; *Zsigó György, Nagy-Várad,* 43 korona 64 fillért; *Bajnok Béla, Budapest,* 46 korona 64 fillért; *Torzás György, Temesvár,* 47 korona 44 fillért; *Deák Rencsisovszky József, Nagy-Becskerek,* 48 korona 7 fillért; *Sternthal József, Budapest,* 49 korona 39 fillért; *Vogyeráczky József, Budapest,* 69 korona 40 fillért; *Bene János, Kassa,* 92 korona 50 fillért; *de Rivó József, Bród,* 99 korona 20 fillért; *Dobos Elek, Szombathely,* 130 korona 40 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Józsa Bertalanné, Budapest,* augusztus óra; *Kretschmer Ágoston, Budapest,* szeptember és október hónapokra; *Kerekes András, Stubnya,* október óra; *Gávay Mihály, S.-A. Ujhely,* november óra; *Hübsch Ferencz, Rákos-Keresztur,* november és december hónapokra; *Berger István, Stájerlak,* november és december hónapokra; *Juker György, Somogy-Szobb,* november és december hónapokra; *Marton József, N.-Németegyháza,* november és december hónapokra; *Szász Zsófia, Győr,* december óra; *Bóta Mihály, Eger,* december óra; *Balhási János, Vinkovce,* december óra; *Péter Mihály, Kukujevci,* december óra; *Brodák Ferencz, S.-Szt.-István,* december óra; *Keszi János, Jólész,* december óra; *Szabó János, Jólész,*

december óra; *Szabó András, Jólész,* december óra; *Halász Sándor, Berettyó-Ujfalu,* december óra; *Fási Balázs, T.-Szt.-Miklós,* november, december és január hónapokra; *Boros Mihály, Losoncz,* november, december és január hónapokra; *Jámbor Jánosné, Balla,* december és január hónapokra; *Mandák János, Budapest,* december és január hónapokra; *Bodó Ignác, Eger,* december és január hónapokra, főlöleg 50 fillér; *Bartosicz József, Pozéga,* december és január hónapokra; *Matula János, T.-Tepla,* december és január hónapokra; *Matula Jánosné, T.-Tepla,* december és január hónapokra; *Reinhold Rezső, Budapest,* december és január hónapokra; *Csajághy István, Somogy Szobb,* december és január hónapokra; *Sárga László, Konya,* december és január hónapokra; *Papp István, S.-A.-Ujhely,* december és január hónapokra; *Fabsitz Mátyás, Szt.-Lőrincz,* december és január hónapokra; *Gulyás György, T.-Szt.-Miklós,* december és január hónapokra; *Sándor János, Nagy-Szénás,* december és január hónapokra; *özv. Krajcz Jánosné, Kövi,* február óra; *Bodó János, Budapest,* december, január, február és márczius hónapokra; *Asztalovszky Kálmán, Dovalló,* január és február hónapokra; *Komáromi János, Kassa,* január, február és márczius hónapokra; *Tóth Lajos, Bánhorvát,* január, február és márczius hónapokra; *Hegedüs József, Szolnok,* január, február és márczius hónapokra; *Schweitzer Antal, Vinga,* január, február és márczius hónapokra; *Zs. Nagy János, Macs,* január, február és márczius hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Cserélni óhajt

pályafelügyező, Horvátországban fekvő igen jó helyről, mert fiát a magyar hazában szeretné iskoláztatni. Beosztása helyén a szolgálat könnyű, amennyiben csak egy állomása van. Aki vele cserél, annak 200 koronát hajlandó fizetni. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez küldendők.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körút 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezeli.

4 liter

kitünő borókapálinka

korona 8.40

4 liter

kitünő gyógyfüves likőr

korona 11.—

bérmertve utánvétellel szállít

Cornides Károly, Felka

Szepes-megye.